

være sikkert, at da Arbejderbefolkningen lever af sit Arbejde, vil Evnen hos denne til at betale sine Fornødenheder aftage i Forhold til, som den fremmede Konkurrence paa Grund af Toldfriheden faar Bugt med de paagjældende indenlandske Arbejdsvirksomheder, thi det synes dog at være klart, at, naar vort Rarheds Overflydning med t. Ex. udenlandske Stræder-, Smede- og Stomagerarbejder bevirker, at disse Gjenstande kunne kjøbes til en lavere Pris, end de kunne frembringes her i Landet, et saadant Forhold samtidig maatte have den uundgaelige Følge, at de indenlandske Strædere, Smede- og Stomagere bleve blottede for deres Erhverv, — og Virkningen af dette aftagende Arbejde og dermed aftagende Evne for Arbejderne til at kjøbe vil strax vise sig ved Dalen i Toldindtædne, ligesom ogsaa Kommunernes Fattigforsørgelse øielikkelig vil komme til at føle, at Arbejdere, der ere uddannede i en bestemt Metning, ikke kunne ernære sig ved Arbejde, som de ikke forstaa, selv om Noget vilde benytte dem dertil; ønskeligt var det dog sikkert nok, før en saadan Ordning indførtes, at være paa det Nene med, hvilke Haandværksvirksomheder eller Industriegrene det er, som efter Frihandelsmændenes Sigende ville komme til at blomstre ved Frihandelen, thi man hør dog helst forud vide, hvorfra de paa Grund af den fremmede Konkurrence ledige Hænder igjen ville faae tilstrækkeligt Erhverv. Forholdssvis ganste tilsvarende stiller Sagen sig, naar Tølen er om Frigjørelse af enkelte Fabrikater for Told, eller om Tødens Nedsættelse under det Beløb, der er nødvendigt for at udjevne Prisforskjellen mellem det fremmede og det indenlandske Fabrikat, og hvilken Vigtighed Regjeringen tillægger Bevarelsen af den indenlandske Arbejdsvirksomhed i Konkurrencen med Udlandet, fremgaar noksom klart af Regjeringens foran citerede Udtalelse i Motiverne til Toldlovsudkastet, nemlig, at der ved Nedsættelse af Beskyttelsen maa vaages over, at denne Nedsættelse holdes indenfor de rette Grændser; thi kun i dette Tilfælde vil den kunne blive til Gavn for Forbrugerne ligesom ogsaa for selve de Industriedrivende; gaar Nedsættelsen for dybt, overvælder den fremmede Konkurrence den indenlandske Arbejdsvirksomhed, og er Toldbeløbet paa det fremmede Fabrikat betydelig over den ovennævnte Prisforskjellighed, lide Forbrugerne, og Forholdet bliver for det tilsvarende indenlandske Fabrikats Vedkommende en Beskyttelse af samme Bestaaffenhed som før 1797, da det hovedsagelig var det industrielle Hensyn, som var bestemmende.

At Agerbruget netop ved en saadan Frihandelstarif skulde opnaa et kraftigt Opvoing, tro vi egentlig ikke; dette trænger da i al Fald til en nærmere Motivering; thi den af Frihandelsmændene saa stærkt anbefalede Toldfrihed for Stenkul, Tømmer og Jern skal da ikke særlig kunne bevirke dette, men utvivlsomt bliver det ikke Landarbejderbefolkningens Tilstand, som vil blive forbedret ved denne Frihandelstarif, thi selvfølgelig bliver det netop dette allerede nu daarlig betalte Arbejde, som de Haandværkere og Andre, der ved den fremmede Konkurrence blive satte ud af Virksomhed, nærmest maa ty til; Arbejdsprisen paa Landet vil rigtignok derved daale, — om det er dette Opvoing i Agerbrugsforholdene, som Frihandelsmændene vente, vide vi ikke, — men Landarbejdernes Stilling vil utvivlsomt blive flattere.

At Omfanget af Handel og Skibsart retter sig efter Størrelsen af Landets Produktion og Forbrugsevne, er dog vel sikkert; men naar Produktionen og dermed ogsaa Forbrugsevnen aftager, vil Handel og Skibsart dog utvivlsomt ogsaa komme til at lide derunder. Indtil vi blive bedre oplyste i saa Hensende, kunne vi ikke se nogen Fordel for Handelen i en Frihandelstarif, som uden Hensyn til vore egne Arbejdsforhold sætter alle Fabrikater til Toldfrihed, undtagen forsaavidt som den nærværende Told paa de paagjældende Varer maatte være saa lav, at den stod i et saa ringe Forhold til Varens Værdi, at den ikke vilde kunne have nogen Indflydelse paa Prisen, thi da tjente Handelsmanden selv Tølden; men Frihandelsmændene arbejde jo netop for Forbrugernes Vel, og denne Side af Sagen turde derfor utvivlsomt forjenes en alvorlig og omhyggelig Undersøgelse og Overveielse. Et Fænomen, som ogsaa utvivlsomt i mange Tilfælde vil vise sig, naar en saadan Frihandelstarif blev indført, og som ligeledes vilde blive til Skuffelse for Frihandelsmændenes Bestræbelser for Forbrugernes Vel, er den Prisforhøielse til det høist mulige Beløb, som sikkert nok vilde indtræde, saasnart den fremmede Konkurrence paa Grund af Toldfrigjørelsen havde faaet Bugt med den indenlandske Tilvirkning af det paagjældende Fabrikat, thi en Arbejdsvirksomhed, som ved den fremmede Konkurrence er bleven ødelagt og ophørt, etableres ikke igjen under saadanne Forhold; dette bliver utvivlsomt ikke til Fordel for Forbrugerne, men den udelukkende Forsyning med forarbejdede Varer fra Udlandet vil jo sikkert nok være til Fordel for Handelen, — dog kun hvis Forbrugsevnen, uanset den indenlandske Arbejdsvirksomheds Ophør, kunde holde sig usforandret.

Forforskjellige andre Forslag til Frihandelstarifer, som ere fremkomne, og som endog give sig Karakter af at gjøre Indrømmelse og vise Imødekommen mod Haandværk og Industri, ere imidlertid i Virkeligheden ligesaa hensynsløse, vilkaarlige og ødelæggende i deres Følger som den saakaldte rene, finantzielle Frihandelstarif. Samtlige disse Tarifer have iøvrigt den Uensomme-